

רע"פ 8531/15 - מאור עליה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 8531/15

לפני: כבוד השופט ח' מלצר

המבקש: מאור עליה

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז לוד (הרכב: כב' השופטים: ו' מרוז (אב"ד), ז' בוסתן ו-ש' בורנשטיין) ב-ע"פ 63655-06-15 (סג"ג 63655-06-15) מתאריך 15.11.2015

בשם המבקש: עו"ד טליה גרידיש

החלטה

1. בפני בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי לוד (הרכב: כב' השופטים: ו' מרוז (אב"ד), ז' בוסתן ו-ש' בורנשטיין) ב-ע"פ 63655-06-15 מתאריך 15.11.2015, בגדרו התקבל ערעורה של המשיבה על קלות העונש שהושת על המבקש בגזר דינו של בית המשפט השלום בראשון לציון (כב' השופט א' הימן (סג"נ)) ב-ת"פ 31030-12-12 מתאריך 27.05.2015, והושת על המבקש מאסר בפועל, בנוסף לעונשים שגזר עליו בית המשפט השלום הנכבד.

להלן אביא את הנתונים הנדרשים להכרעה.

רקע עובדתי

2. בתאריך 02.04.2014 המבקש הורשע בבית המשפט השלום בראשון לציון על פי הודאתו, בעבירות שיוחסו לו בכתב אישום, שתוקן במסגרת הסדר טיעון, כדלקמן: עבירה של סחיטה באיומים (עבירה לפי סעיף 428 רישא לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין)); סחיטה בכוח בצוותא חדא (עבירה לפי סעיף 427(א) רישא לחוק העונשין); תקיפה בנסיבות מחמירות (עבירה לפי סעיף 382(א) ביחד עם סעיף 380 וסעיף 29(א) לחוק העונשין); הטרדה באמצעות מתקן בזק (עבירה על פי סעיף 30 לחוק התקשורת (בזק ושידורים) התשמ"ב-1982).

3. הסדר הטיעון הנ"ל - לא כלל הסכמה לעניין העונש, ואולם הוסכם כי המדינה תטען, בלא קשר להמלצת שירות המבחן, כי יש להשית על המבקש 14 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, קנס, ופיצוי למתלונן. עוד הוסכם כי המבקש יהיה רשאי לטעון כי יש להסתפק בחידושו של המאסר המותנה, בן 7 חודשים, שהיה תלוי ועומד כנגדו בגין הרשעתו בתיק אחר (להלן: המאסר המותנה).

4. בתאריך 27.05.2015, לאחר שהתקבל תסקיר שירות המבחן בעניינו של המבקש, ולאחר שהצדדים טענו לעניין העונש, גזר בית משפט השלום הנכבד את דינו של המבקש.

בית המשפט השלום הנכבד קבע כי לנוכח ממצאי התסקיר, לפיהם המבקש מצוי כיום בדרך שיקומית, שתיפגע באם הוא ישלח למאסר מאחורי סורג ובריא. לפיכך בית המשפט השלום הנכבד קיבל את המלצתו של שירות שירות המבחן שלא יוטל עונש מאסר בפועל על המבקש, וזאת על אף חומרתן של העבירות בהן הורשע המבקש, נסיבות ביצועו, והאכזריות הרבה במעשיו. לפיכך, נגזרו על המבקש העונשים הבאים: חידוש המאסר המותנה למשך 7 חודשים שהושת על המבקש בגזר דין שניתן ב-ת"פ 3695/09 (כב' השופט א' הימן (סג"נ)) מתאריך 30.06.2010 (להלן: עונש המאסר המותנה); קנס בסך 5,000 ש"ח, או חודש מאסר תמורת; פיצוי למתלונן בסך של 5,000 ש"ח, וכן 300 שעות לתועלת הציבור, בהתאם לתכנית שהוכנה על ידי שירות המבחן.

5. המשיבה הגישה ערעור על קולת העונש, וטענה כי היה מקום להחמיר את עונשו של המבקש באופן משמעותי. בית המשפט המחוזי הנכבד קיבל את ערעורה של המשיבה, וקבע כי העונש שהושת על המבקש מפליג לקולא, ומצדיק התערבות. בית המשפט המחוזי הנכבד קבע כי בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, ניתן לחרוג ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום. ואולם, נקבע כי בנסיבות, ולנוכח השלב הראשוני בו נמצא ההליך השיקומי של המבקש, והמסוכנות הנשקפת ממנו (שהוגדרה כבינונית) - לא היה מקום לחרוג מהמתחם משיקולי שיקום כאמור. זאת ועוד. לשיטת בית משפט של ערעור, בכל מקרה לא היה מקום להקל עם המבקש באופן כה משמעותי, וזאת אף מבלי שהחריגה פורטה ונומקה בגזר דינו של בית המשפט השלום הנכבד.

כאן המקום לציין כי בית המשפט השלום הנכבד לא קבע בגזר דינו מה הוא מתחם העונש ההולם בנסיבות, וממילא לא נימק מדוע מצא לנכון לחרוג ממנו. לפיכך, בית המשפט המחוזי הנכבד גזר בתאריך 15.11.2015 על המבקש את העונשים הבאים: מאסר לתקופה של 7 חודשים לריצוי מאחורי סורג ובריא והפעלת המאסר המותנה, כאשר העונש ירוצה חלקו בחופף וחלקו במצטבר, כך שהמבקש ירצה 10 חודשי מאסר בניכוי ימי מעצרו. עוד קבע בית המשפט המחוזי הנכבד כי יתר רכיבי העונש שנקבעו ע"י בית משפט השלום הנכבד יוותרו על כנם.

פסק דין זה הוא מושא הבקשה למתן רשות הערעור שבפני.

נימוקי הבקשה למתן רשות ערעור

6. המבקש טוען כי בית המשפט המחוזי הנכבד שגה בכך שהתערב בגזר דינו של בית המשפט השלום הנכבד, ובפרט נוכח העובדה כי גזר הדין ניתן במסגרת הסדר טיעון. המבקש טוען עוד כי בית המשפט השלום הנכבד היה ער למתחם הענישה הראוי, ואין בכך שבית המשפט השלום הנכבד לא הבהיר עד כמה חרג מן המתחם כדי לפגום בשיקול דעתו, או כדי ללמד כי בית המשפט השלום הנכבד לא התייחס למתחם הענישה הראוי.

המבקש טוען עוד כי בית המשפט המחוזי הנכבד שגה בכך שהתעלם מההליך השיקומי אותו עובר המבקש, מההשלכות ההרסניות שיהיו למאסר מאחורי סורג ובריח על יכולתו להשתקם, מהמלצתו של שירות המבחן ומנסיבותיו האישיות של המבקש.

דין והכרעה

7. לאחר עיון בבקשה שלפני ובחומר שצורף לה – נחה דעתי כי דין הבקשה להידחות. הטעמים לכך יובאו להלן.

8. כידוע, רשות ערעור לדיון "בגלגול שלישי" תינתן רק במקרים המעוררים שאלה בעלת חשיבות משפטית, החורגת מעניינם של הצדדים הישירים להליך (ראו: ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לו(3) 123 (1982); רע"פ 4515/07 אבו שנב נ' מדינת ישראל (17.10.2007)). רשות ערעור כאמור יכולה להינתן אף במקרים שמתגלה בהם אי-צדק בולט, או מתעורר חשש כי נגרם למבקש עיוות-דין (ראו: רע"פ 6487/12 דביר נ' מדינת ישראל (15.7.2013); רע"פ 2222/13 חיחאשווילי נ' מדינת ישראל (2.5.2013)).

זאת ועוד – עניינה של הבקשה שלפני הוא רק בחומרת העונש שהושת על המבקש. בהתאם להלכה הפסוקה רשות ערעור בכגון-דא תינתן רק במקרים נדירים במיוחד, שבהם התגלתה סטייה משמעותית ממדיניות הענישה המקובלת, או הראויה, בהתאם לנסיבות הענין (ראו למשל: רע"פ 3929/09 דהן נ' מדינת ישראל (16.08.2009); רע"פ 4491/14 סורן נ' מדינת ישראל (29.6.14)). מעבר לכך, נפסק כי עצם קיומו של פער ענישה בין הערכאה הדיונית, לבין ערכאת הערעור – איננו מצדיק, דרך כלל, מתן רשות ערעור בגלגול שלישי, וגם כאן הדבר תלוי לרוב בנסיבותיו הפרטניות של כל מקרה ומקרה. ודוק: בחינת קיומו של פער ענישה כאמור איננה נבחנת באופן "טכני חשבונאי" גרידא, אלא שיש לבחון גם אם העונש הראשון בזמן שהושת – הולם את חומרת העבירה שבגינה הורשע הנאשם (עינינו, למשל: רע"פ 3642/06 כהנים נ' מדינת ישראל (9.5.2006)).

9. בענייננו, בית המשפט השלום הנכבד קבע כי יש חומרה יתרה בנסיבות ביצוען של העבירות, שבוצעו תוך הפעלת אלימות ואכזריות רבה, וכי הן מצדיקות הטלת עונש מאסר מאחורי סורג ובריח. בית המשפט השלום הנכבד אף התחבט בשאלה אם המבקש אכן עבר הליך שיקומי אמיתי. למעשה, הנימוק היחיד שעליו ביסס בית המשפט השלום הנכבד את החלטתו להקל באופן כה משמעותי עם המבקש נגע לתסקיר שירות המבחן, שאף הוא העריך את המסוכנות הנשקפת מהמבקש כבינונית.

ודוק: על אף חשיבותו של האינטרס השיקומי של הנאשם, מדובר בשיקול נוסף, אחד מיני רבים, אותו על בית המשפט לשיקול, לצד יתר שיקולי הענישה (רע"פ 4218/15 אמסלם נ' מדינת ישראל (18.6.2015); רע"פ 3463/15 קוטוב נ' מדינת ישראל (21.5.2015)). בהקשר זה מקובלת עלי קביעתו של בית המשפט המחוזי הנכבד, לפיה בענייננו לא מתקיימות נסיבות מיוחדות ויוצאות דופן, המצדיקות חריגה ממתחם העונש ההולם לצרכי שיקום, זאת בפרט נוכח השלב ההתחלתי של ההליך השיקומי בו החל המבקש, עברו הפלילי, ונסיבות ביצוע העבירות שבהן הוא הורשע.

10. למעלה מן הדרוש אציין כי גם לגופם של דברים דינה של הבקשה - להידחות, שכן לא מצאתי כי העונש שהושת על המבקש בפסק דינו של בית המשפט המחוזי הנכבד, מצדיק התערבות, וזאת, בין היתר, בשים לב לכך כי עונש המאסר שהושת על המבקש לא חורג, למעשה, מטווח הענישה שנוצר בהסדר הטיעון שנערך בין הצדדים (ראו: רע"פ 3147/04 דמיטרי סטקרוט נ' מדינת ישראל (15.4.2004); רע"פ 1276/13 סמי שושן נ' מדינת ישראל (20.02.2013)).

11. סוף דבר, בקשת רשות הערעור - נדחית, והמבקש יתייצב לריצוי מעצרו כפי שנקבע על ידי בית המשפט המחוזי הנכבד.

ניתנה היום, ב' בטבת התשע"ו (14.12.2015).

ש ו פ ט